

det kan jo ikke negtes, at det gjorde særlig Indtryk paa mig, og, om det var fornødent, hvilket iøvrigt for mit Vedkommende ikke er fornødent, blev jeg derigennem erindret yderligere om, paa hvilken gængende Grund vi staa, og hvad Betydning egentlig al Forhandling og alt Rigsdagsarbejde har under de nuværende Forhold. Thi naar man ærlig og oprigtig har arbejdet nidkjærest og har talt varmest, saa: En Streg over det Hele, og i de absolutistiske Tider, hvori vi leve, en kongelig Resolution, og saa kunne De gaa hjem og lægge Dem paa det! Det er den gængende Grund, den usikre Grund, der i Virkeligheden maa betage alt Arbejde her sin egentlige Fasthed, sit Initiativ og sin Varme. Man maa huske paa, at det Lovforslag, her foreligger til Forhandling, det forrige, dermed i Forbindelse staaende og det næste lige saa vigtige Forslag, er udgaaet til os fra det samme Statsraad, som i Dieblivet lauer Fæstninger for Benge, man ikke engang har begjæret bevilget, til Dato ikke. Der gaves os et naadigt Løfte fra Conseilspræsidenten forleden om, at vi skulde faae et lille Indlig deri, naar engang Tillægsbevillingslovsforslaget kom. Men naar kommer det? Man bygger Fæstninger, man bygger Skibe, man opfører store Nybygninger, og i denne Henseende kan Universitetets Minister ikke være ganske fri for Tiltale, ligesaa lidt som jeg antager, at han er fri for ei blot et jurist, men et stærkt moralsk Ansvar for det Øvrige, jeg nævnde, den provisoriske Fæstningsrummel og alt dette. Vi vedligeholde i dette Dieblif for over 1 Million Kroner provisoriske Embedsmænd paa 4de Rar, Gendarmer, Dommere, en Række Politibetjente o. s. v. Det er det Statsraad, der ogsaa sender os Forslag til Forhandling. Men med hvilken Betydning? Hvis De negter Frederiks Hospitals Flytning og Konventionen med Kommunen, har da Noget af Dem i dette Dieblif en Forvisning om, at det alligevel ikke træder i Kraft til næste Foraar? (Ste mmer: Nei). Vi have det ikke. Ja, men saa kan man ikke blive ved at spille Ole Vigeglad oversfor en saadan Tilstand, naar vi forhandle om disse Materier. Man kan ikke trække i os som i Duffer i et kinesisk Theater og lade os spille, naar man har Lyst, og lade være, naar man ikke har Lyst. Det er det, jeg mener, at jo vigtigere den Sag er, der lægges frem for Rigsdagen, jo alvorligere Sagen kræver vor Opmærksomhed, desto vigtigere er det og desto mere paatrænger den Følelse sig os, at vi i Grunden, trods vor Beslutningsret efter Grundloven, kun staa som dem, til

hvem man siger: Vilde J med, ja hæng paa, men vi kunne ogsaa undvære Ser. Dernæst er der Noget, der er af Interesse at betragte ved dette provisoriske Ministeriums Indbydelse til at arbejde, navnlig synes det mig i denne Samling, og det er Karakteren af de Forslag, som Regjeringen, Provisorismen, har forelagt til Overveelse. Det er Forsvars-, Militær- og Befæstningsager, og navnlig vil jeg nu bestone det Sidste som det Meste: Store Bygningsforanstaltninger, det Ene over det Andet, og det ene dæmrende i Skyggen af det andet Forslag, der er kommet frem, saa vi ikke paa nogen Maade se Enden paa dette Krav om nye Bygninger. Forledent Mar sit vi Befæstningsbygningforslag til en lang Række af Millioner. Jeg nævnte det her i Salen; men selv nogle af mine daværende politiske Meningsfæller syntes ikke om, at jeg gjorde opmærksom paa den lange Liste, fordi det let kunde affrække fra at faae det, hvorom man mente at kunne blive enig i Dieblivet; men jeg er overbevist om, at De se ikke nær Enden paa de Bygningsforslag, som til Beløb af Millioner allerede have stukket Hovedet frem.

Der er et særdeles karakteristisk Træk i Karakteren af de Regjeringsforslag, der fremlægges i dette Dieblif, det er, at de gjenemgaaende gaa ud paa flere Embedsmænd, større Lønninger. Ser jeg hen til Tiderne, som de ere, saa erkende jo i Virkeligheden Alle, at de ere stærkt nedadgaaende, siden vi sidst vedtog vore Lønningslove, saa der ikke i den Henseende synes at være nogen særlig Grund til nu at reformere Bureaumatiet i Retning af flere Embedsmænd og større Lønninger. Heller ikke har jeg faaet noget omhelst Vidnesbyrd for, at Priserne gennemsnitlig skulde være stegne i de Mar, der ere forløbne siden vi sit vore Lønningslove. Tværtimod, det maa være bitterligt, at Priserne gjenemgaaende, i alt Fald for dem, der skulle sælge, ere blevne billigere. Jeg forstaa derfor ikke den særlige Grund, der er i Mar fremfor tidligere Mar til at lægge an paa en Række af Lønningslove, gennem hvilken den Tendents gaar: Daarlige økonomiske Tider. Prisforholdene ere ikke særlig opmuntrende dertil, og den politiske Stilling synes endnu mindre at være det. Jeg har forstaaet disse Lønningslove saaledes, at det er Provisorismen, der gennem disse Befræbelse vil søge at vinde og sætte sig fast i Bureaumatismens Hjerte. Det Provisoriske har ment, at det Bureaumatistiske nu gennem nogle Mar har gjort god Tjeneste under den Tilstand, hvori vi befinde os, og det har det — der er mange Undtagelser; men der er